

Podrobnejšie informácie o vybavovaní podaní finančných spotrebiteľov zverejnila NBS na svojom webovom sídle²⁷. Na účely zefektívnenia procesu vybavovania podaní umožnila NBS finančným spotrebiteľom zasielať podania aj v elektronickej podobe vyplnením elektronického formulára a zároveň zabezpečila prijímanie podaní osobne na ústredí, ako aj na svojich expozitúrach, kde sú pre finančných spotrebiteľov k dispozícii formuláre podania v papierovej podobe.

Vo veci počtu podaní finančných spotrebiteľov doručených NBS možno potvrdiť ich narastajúci trend. V roku 2013 dostala NBS 1 410 podaní finančných spotrebiteľov, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 37 %, pričom od začiatku vykonávania funkcie jednotného kontaktného miesta sa zvýšil priemerný počet podaní doručených NBS na 126 podaní mesačne.

Zo sektorov finančného trhu sa opätovne najviac podaní v roku 2013 týkalo sektora poisťovníctva, a to 896 doručených podaní, čo predstavovalo 64 %-ný podiel na celkovom počte podaní. Nasledoval sektor bankovníctva s počtom 339 doručených podaní, čo predstavovalo 24 % z celkového

počtu doručených podaní. U ďalších sektorov sa počet doručených podaní pohyboval v rozmedzí od 0,1 % do 4 %.

V sektore poisťovníctva sa najviac podaní týkalo povinného zmluvného poistenia, a to nepreplatenia poistného plnenia z poškodenia čelného skla na motorovom vozidle a produktu životného poistenia – námietky sa vzťahovali najmä na produkt kapitálového životného poistenia a investičného životného poistenia. Z námietok sa opätovne potvrdilo, že finanční spotrebiteľia nerozumejú uvedenému finančnému produktu a často si ho zamieňajú so sporením.

Najviac podaní v oblasti bankovníctva sa obdobne ako v roku 2012 týkalo hypotekárnych úverov a iných úverov na bývanie, a to výšky odplaty za poskytované služby, účtovania poplatkov za predčasné splatenie úveru a zmeny výšky úrokovej sadzby.

Predmetom podaní týkajúcich sa finančného sprostredkovania boli spôsob, rozsah a kvalita poskytovania informácií finančnému spotrebiteľovi pred poskytnutím finančnej služby.

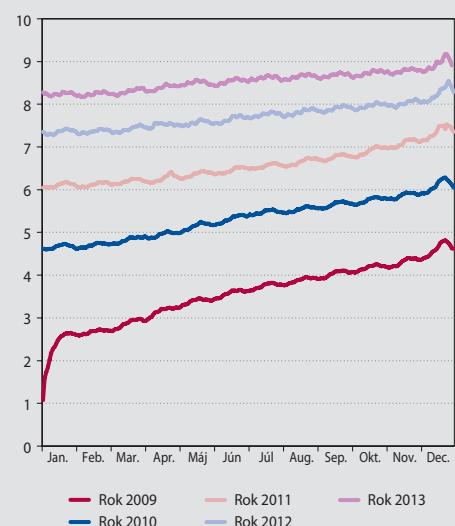
3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

3.1 VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie²⁸ (ďalej len emisia) k 31. decembru 2013 dosiahla 8,9 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla o 7,5 % (o 620,9 mil. €), čo predstavuje pokles medziročného tempa jej rastu a naznačuje stabilizáciu jej hodnoty.²⁹ Hodnota položky „obeživo“, zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, predstavovala k 31. decembru 2013 približne 8,7 mld. €.³⁰

Vývoj dennej emisie bol v roku 2013 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi takmer rovnaký, s ročným posunom hodnoty približne o 0,7 – 1,0 mld. € (graf 18). Maximálna hodnota emisie v roku 2013 bola už tradične dosiahnutá v predvianočnom období 20. decembra (9,17 mld. €).

Graf 18 Denný vývoj emisie eurovej hotovosti (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

²⁷ <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/ochrana-financneho-spotrebiteľa>

²⁸ Po vstupe do eurozóny sa v obehu v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami Eurosystemu, preto NBS nemá evidenciu o reálnej hodnote a množstve peňazí v obehu. NBS eviduje len eurobankovky a euromince, ktoré sama vydala a prijala z obehu. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) eurobankoviek a euromincí vydaných do obehu a prijatých z obehu od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu predstavuje kumulovanú čistú emisiu.

²⁹ V roku 2012 hodnota emisie vzrástla o 12,7 %, v roku 2011 o 21,6 % a v roku 2010 o 30,8 %.

³⁰ Hodnota obeživa v celej eurozóne k 31. 12. 2013 bola 956,2 mld. €, podiel SR na tejto hodnote bol podľa kľúča 0,9100 %, t. j. približne 8,7 mld. €.

Tabuľka 6 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí						
	Kumulovaná čistá emisia				Štruktúra v %	
	Stav k 31.12.2013		Rozdiel oproti 31.12.2012		Stav k 31.12.2013	
	kusy	EUR	kusy	EUR	kusy	EUR
500 € ES1	6 634 028	3 317 014 000,00	478 091	239 045 500,00	1,03	37,23
200 € ES1	531 084	106 216 800,00	-133 070	-26 614 000,00	0,08	1,19
100 € ES1	24 316 517	2 431 651 700,00	1 545 977	154 597 700,00	3,76	27,29
50 € ES1	40 241 839	2 012 091 950,00	3 102 804	155 140 200,00	6,23	22,58
20 € ES1	31 017 549	620 350 980,00	2 858 364	57 167 280,00	4,80	6,96
10 € ES1	24 184 381	241 843 810,00	3 199 774	31 997 740,00	3,74	2,72
5 € ES1	6 173 543	30 867 715,00	-2 825 830	-14 129 150,00	0,96	0,35
5 € ES2	3 442 615	17 213 075,00	3 442 615	17 213 075,00	0,53	0,19
Bankovky spolu	136 541 556	8 777 250 030,00	11 668 725	614 418 345,00	21,13	98,51
2 €	37 277 566	74 555 132,00	2 760 419	5 520 838,00	5,77	0,84
1 €	21 021 424	21 021 424,00	-612 345	-612 345,00	3,25	0,24
50 centov	25 580 038	12 790 019,00	-26 469	-13 234,50	3,96	0,14
20 centov	32 999 469	6 599 893,80	-837 380	-167 476,00	5,11	0,07
10 centov	47 154 786	4 715 478,60	2 481 718	248 171,80	7,30	0,05
5 centov	60 268 819	3 013 440,95	4 345 191	217 259,55	9,33	0,03
2 centy	128 757 710	2 575 154,20	9 346 865	186 937,30	19,92	0,03
1 cent	156 365 341	1 563 653,41	21 892 053	218 920,53	24,19	0,02
Mince spolu	509 425 153	126 834 195,96	39 350 052	5 599 071,68	78,83	1,42
Zberateľské mince	291 184	5 643 490,00	42 732	891 200,00	0,04	0,07
Peniaze spolu	646 257 893	8 909 727 715,96	51 061 509	620 908 616,68	100,00	100,00

Zdroj: NBS.
Poznámka: ES1 – eurobankovky prvej série, ES2 – eurobankovky druhej série. Postupne budú v nasledujúcich rokoch eurobankovky prvej série nahradené eurobankovkami druhej série vo vzostupnom poradí.

Kým pri hodnote emisie takmer celú emisiu predstavovali eurobankovky (98,5 %), pri množstve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný – eurobankovky predstavovali iba 21 % z celkového počtu a zvyšok (79 %) tvorili euromince (vrátane zberateľských euromincí).

Kumulovanú čistú emisiu k 31. decembru 2013 tvorilo viac ako 136 mil. kusov eurobankoviek, viac ako 509 mil. kusov obehových euromincí a približne 291 tis. kusov zberateľských euromincí (tabuľka 6). Najviac emitovanou eurobankovkou bola 50 € bankovka, ktorej podiel predstavoval takmer 30 % z emitovaných eurobankoviek. Najviac emitovanými euromincami boli euromince najnižších nominálnych hodnôt (0,01 € a 0,02 €). Ich spoločný podiel na celkovom množstve emitovaných euromincí tvoril viac ako polovicu

emitovaných euromincí (56 %) a tento podiel sa každý rok zvyšuje. Z hľadiska hodnoty ich podiel nebol až taký významný (3 %).

Na základe doterajšieho vývoja emisie NBS znamená približne od druhého polroka 2010 dlhodobější trend tzv. „príjmovej“ krajiny v emisii 200 € bankovky³¹.

Priemerná hodnota peňažného znaku³², vypočítaná z emitovaných eurových peňazí vrátane zberateľských euromincí, predstavovala 14 €. Priemerná hodnota peňažného znaku eurobankoviek bola 65 € a euromincí (vrátane zberateľských euromincí) 0,26 €.

Najpočetnejšou eurobankovkou bola 50 € bankovka v počte približne 7 kusov na obyvateľa.

31 Tzv. „príjmová“ krajina znamená, že NBS vydá do obehu nižšie množstvo eurobankoviek, resp. euromincí danej nominálnej hodnoty, ako ich z obehu prijme.

32 Všetky priemerné ukazovatele sú počítané z priemernej emisie, ktorá dosiahla v roku 2013 hodnotu 8,5 mld. €. Priemerná hodnota peňažného znaku = priemerná hodnota kumulovanej čistej emisie / priemerná kumulovaná čistá emisia v kusoch.

Z euromincí boli v obehu najviac zastúpené euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt, na jedného obyvateľa ich v priemere pripadalo 23 kusov (0,02 €), resp. 27 kusov (0,01 €).

Dňa 5. júla 2013 dala NBS do obehu pamätnú euromincu v nominálnej hodnote 2 € s tematikou 1 150. výročia príchodu misie Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu.

EMISIA DRUHEJ SÉRIE 5 € BANKOVKY (5 € ES2)

Na základe rozhodnutia ECB začala NBS 2. mája 2013 spolu s ostatnými centrálnymi bankami eurozóny emisiu druhej série 5 € bankovky. K 31. decembru 2013 bola kumulovaná čistá emisia 5 € bankoviek druhej série 3,4 mil. kusov. Podiel kumulovanej čistej emisie 5 € bankoviek druhej série na celkovej kumulovanej čistej emisii 5 € bankoviek dosiahol 35,8 %.

SLOVENSKÉ KORUNY

Rok 2013 bol posledným rokom, keď si mohla verejnosť vymeniť slovenské korunové mince za eurá. V zmysle platnej legislatívy bol termín ukončenia výmeny korunových obehových mincí za eurá 2. január 2014. Výmena korunových bankoviek a korunových pamätných mincí pokračuje aj po tomto termíne a nie je časovo obmedzená.

V posledných troch mesiacoch roka 2013, s blížiacim sa termínom ukončenia obdobia výmeny slovenských korunových mincí za eurá, bola zintenzívnená komunikácia voči verejnosti. Výsledkom bol zvýšený záujem verejnosti o výmenu slovenských korún za eurá.

V roku 2013 (vrátane 2. januára 2014) sa z obehu vrátilo 1,8 mil. kusov korunových obehových mincí v hodnote približne 4,9 mil. Sk³³, pričom v poslednom mesiaci roka 2013 sa z toho vrátila takmer polovica v množstve i v hodnote. Celková hodnota vrátených korunových obehových mincí predstavuje 51,3 % z ich hodnoty v obehu k 31. decembru 2008³⁴. Počet nevrátených korunových obehových mincí dosiahol 390,5 mil. kusov a predstavoval hodnotu 716,3 mil. Sk (23,78 mil. €).

K 31. decembru 2013 zostalo v obehu 19,2 mil. kusov slovenských korunových bankoviek (z toho najviac 20 Sk bankoviek 10,1 mil. kusov) a 934 tis. kusov slovenských korunových pamätných mincí.

Hodnota nevrátených korunových bankoviek a pamätných mincí dosahuje približne 3,1 mld. Sk, čo predstavuje približne 2 % z celkovej hodnoty emitovaných korunových bankoviek a pamätných mincí.

3.2 VÝROBA EUROBANKVIEK A EUROMINCÍ

Národná banka Slovenska v roku 2013 zabezpečovala pre Eurosystem 32,35 mil. kusov eurobankoviek prvej série v nominálnej hodnote 20 €. Ich výroba bola realizovaná v nemeckej ceninovej tlačiarňi Bundesdruckerei GmbH. Počas roka boli vykonané aj potrebné kroky pre výrobu 50,04 mil. kusov eurobankoviek druhej série nominálnej hodnoty 10 €.

Okrem eurobankoviek NBS zabezpečila výrobu a dodanie 26,06 mil. kusov euromincí v nominálnej hodnote 1 cent a 1,0 mil. kusov pamätnej euromince v nominálnej hodnote 2 € s tematikou 1 150. výročia príchodu misie Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu. Razbu všetkých euromincí realizovala Mincovňa Kremnica, š. p., ktorá zabezpečila aj výrobu 28 tisíc kusov euromincí z každej nominálnej hodnoty s letopočtom razby 2013, určených do ročníkových súborov slovenských euromincí.

V súlade s emisným plánom³⁵ pamätných a zberateľských euromincí na rok 2013 vydala NBS päť rôznych zberateľských euromincí z drahých kovov, z ktorých štyri boli vyrazené zo striebra a jedna zo zlata (tabuľka 7). Podrobné informácie o motívoch zberateľských euromincí sú publikované na internetovej stránke NBS³⁶. Predaj numizmatického materiálu realizovala NBS prostredníctvom domácej a zahraničných zmluvných partnerov.

3.3 SPRACOVANIE EUROBANKVIEK A EUROMINCÍ

V roku 2013 vydala NBS do obehu viac ako 359 mil. kusov eurobankoviek a z obehu prijala 347,5 mil. kusov eurobankoviek.

Počas roka spracovala NBS viac ako 345 mil. kusov eurobankoviek v zmysle jednotných postupov stanovených ECB pre všetky národné centrálné banky eurozóny. Prijaté množstvo eurobankoviek

33 V priebehu januára 2014 boli ešte realizované výmeny, ktoré boli podané cez podateľňu NBS v posledných dňoch roka 2013 a 2. 1. 2014.

34 Do hodnoty slovenských obehových mincí v obehu k 31. 12. 2007 nebola započítaná hodnota 10- a 20-hal. mincí.

35 www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/emisny-plan

36 www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske

Tabuľka 7 Zberateľské mince emitované NBS v roku 2013				
Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú minca pripomína	Počet (ks)		Oznámenie NBS o vydaní euromincí
		spolu	z toho PROOF	
10 € ¹⁾	Národná banka Slovenska – 20. výročie vzniku	13 250	9 150	408/2012 Z. z.
20 € ¹⁾	Pamiatková rezervácia Košice	9 700	6 350	407/2012 Z. z.
10 € ¹⁾	Jozef Karol Hell – 300. výročie narodenia	8 850	5 750	55/2013 Z. z.
10 € ¹⁾	Matica slovenská – 150. výročie založenia	9 100	5 950	93/2013 Z. z.
100 € ²⁾	Bratislavské korunovácie – 450. výročie korunovácie Maximiliána	4 300	4 300	386/2013 Z. z.

Zdroj: NBS.
1) Strieborná zberateľská minca.
2) Zlatá zberateľská minca.

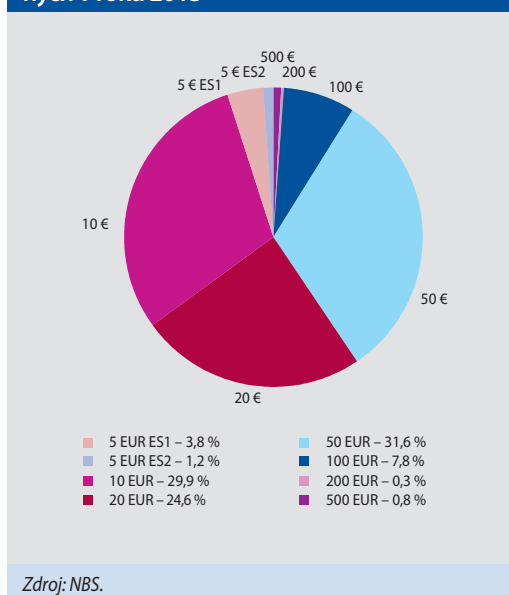
bolo približne trikrát vyššie v porovnaní s priemerným množstvom emitovaných eurobankoviek. V praxi to znamená, že v priemere každé 4 mesiace sa skontrolujú všetky eurobankovky emitované NBS, čím sa zabezpečuje integrita a ochrana eurobankoviek v obehu a tým aj dôvera verejnosti v eurobankovky. Najčastejšie spracovávanou bola eurobankovka v nominálnej hodnote 50 € (graf 19), ktorá je aj najčastejšie používanou eurobankovkou v obehu a najviac sa bankovkami tejto nominálnej hodnoty plnia bankomaty.

Pri spracovaní eurobankoviek sa vytriedilo ako neupotrebitelných 43 mil. kusov eurobankoviek. Priemerná miera vytriedovania eurobankoviek bola 12,6 %. V porovnaní so štátmi eurozóny patríme ku krajinám s nižšou mierou vytriedovania eurobankoviek.

V roku 2013 bolo vydaných do obehu viac ako 312 mil. kusov euromincí a z obehu ich bolo prijatých viac ako 273 mil. kusov. Prijaté mince boli spracované na automatických mincových linkách, pričom sa skontrolovala ich pravosť a upotrebitelnosť. Vzhľadom na vyššiu životnosť euromincí sa pri spracovaní 275 mil. kusov euromincí vytriedilo ako neupotrebitelných iba 304 tis. kusov euromincí. Z hľadiska štruktúry spracovávaných euromincí neboli medzi euromincami jednotlivých nominálnych hodnôt výrazné rozdiely.

Okrem NBS spracovávajú a opätovne vydávajú do obehu eurobankovky a euromince aj banky, resp. ďalší spracovatelia eurových peňazí, ktorým NBS udelila súhlas na ich spracovanie. Činnosť týchto spracovateľov eurovej hotovosti podlieha pravidelnej kontrole NBS.

Graf 19 Štruktúra eurobankoviek spracovaných v roku 2013

3.4 FALZIFIKÁTY BANKOVIEK A MINCÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SR

V roku 2013 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 35 288 falzifikátov bankoviek a mincí (tabuľka 8). Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo 2 801 bankoviek a 32 487 mincí. Najvyšší podiel zo všetkých falzifikátov zadržaných v roku 2013 mali falzifikáty eurobankoviek a euromincí (99 %). Výrazný nárast počtu zadržaných falzifikátov oproti predošlým rokom spôsobil prípad, v rámci ktorého orgány činné v trestnom konaní odhalili pred uvedením do peňažného obehu 26 735 kusov falzifikátov mincí nominálnej hodnoty 2 €. Len 24 % falzifikátov bolo zadržaných

Tabuľka 8 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR (kusy)

Rok	EUR	SKK	Ostatné	Spolu
2009	2 903	297	267	3 467
2010	2 837	14	83	2 934
2011	7 888	15	64	7 967
2012	4 451	22	65	4 538
2013	35 202	19	67	35 288

Zdroj: NBS.

v obehu bankami, pobočkami zahraničných bánk, nebankovými subjektmi a spracovateľmi peňazí. Viac ako tri štvrtiny všetkých falzifikátov bolo zadržaných v Banskobystrickom kraji. Ak štatistiku očistíme o uvedený policajný prípad, tak najviac falzifikátov zadržali v Bratislavskom kraji (27 %). Najmenej falzifikátov s podielom 1,6 % bolo zadržaných v Trenčianskom kraji.

Približne jednu pätinu falzifikátov zadržaných v obehu zachytila v roku 2013 NBS. Väčšinu z nich tvorili falzifikáty mincí. Takmer polovicu (49,5 %) zo všetkých falzifikátov zadržaných v obehu odhalili obchodné banky pôsobiace na slovenskom trhu, 15 % spracovatelia peňazí, približne 7 % polícia a zvyšok nebankové subjekty.

V roku 2013 mierne stúpila kvalita vyhotovenia zadržaných falzifikátov, najmä falzifikátov eurobankoviek a euromincí. Počet zadržaných falzifikátov v obehu, ako aj technická úroveň ich vyhotovenia však nepredstavovali vážnejšie riziko pre bezpečnosť a plynulosť hotovostného peňažného obehu v Slovenskej republike.

FALZIFIKÁTY EUR

V roku 2013 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 35 202 kusov falzifikátov eu-

rových platidiel v celkovej nominálnej hodnote 400 482 €.

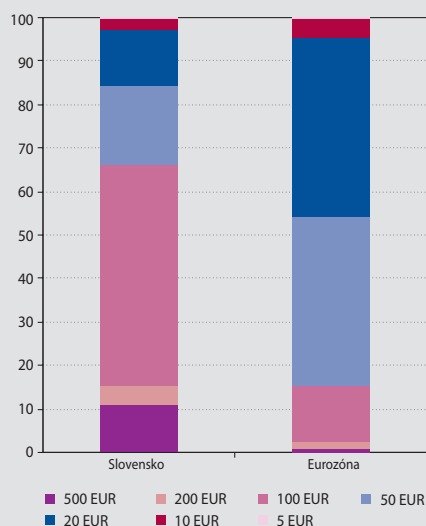
Z celkového počtu bolo zadržaných 2 715 falzifikátov eurobankoviek, z toho v peňažnom obehu v SR bolo zadržaných 2 648 falzifikátov eurobankoviek. Najväčší výskyt falzifikátov eurobankoviek bol zaznamenaný pri nominálnych hodnotách 100 € (50,6 %), 50 € (18,1 %) a 20 € (13,3 %). Viac ako polovicu falzifikátov eurobankoviek zadržali banky a pobočky zahraničných bánk. Len 2,5 % falzifikátov bolo zadržaných mimo peňažný obeh. Okrem falzifikátov bolo zadržaných 23 kusov pozmenených pravých bankoviek, ktoré boli zložené z rôznych bankoviek tej istej nominálnej hodnoty.

V roku 2013 bolo zadržaných 32 487 kusov falzifikátov euromincí. Z tohto počtu bolo v hotovostnom peňažnom obehu zadržaných 5 752 kusov, čo predstavuje nárast oproti predošlému roku o 91 %. Najčastejšie zadržanými falzifikátmi boli mince v nominálnej hodnote 2 € (86 % z počtu falzifikátov euromincí zadržaných v obehu). Napriek nárastu falzifikátov je však možné konštatovať, že ich podiel v porovnaní s celkovým počtom eurových mincí v obehu je veľmi nízky.

Tabuľka 9 Počet falzifikátov eur v SR (kusy)

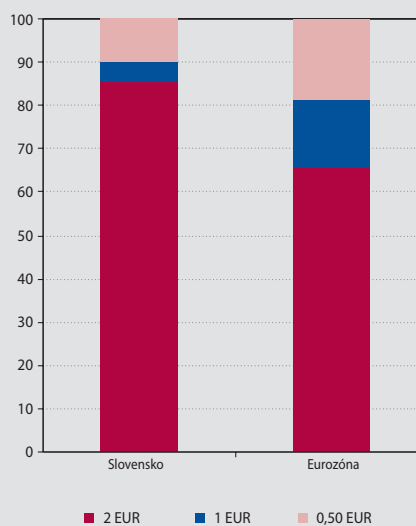
Rok	Nominálna hodnota falzifikátov eurobankoviek a euromincí										Spolu
	0,5 €	1 €	2 €	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €	
2009	37	109	664	29	37	274	827	775	144	7	2 903
2010	208	224	977	35	38	313	503	392	91	56	2 837
2011	348	239	1 041	29	31	425	495	4 103	91	1 086	7 888
2012	476	245	2 286	16	28	400	359	289	254	98	4 451
2013	580	247	31 660	9	59	412	481	1 341	123	290	35 202

Zdroj: NBS.

Graf 20 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR a eurozóne v roku 2013 (%)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Graf vyjadruje štruktúru falzifikátov eurobankoviek zadržaných v hotovostnom peňažnom obehu.

Graf 21 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR a eurozóne v roku 2013 (%)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Graf vyjadruje štruktúru falzifikátov eurobankoviek zadržaných v hotovostnom peňažnom obehu.

Falzifikáty eurových platidiel zadržaných v roku 2013 v Slovenskej republike predstavovali len 1,0 % z celkového počtu falzifikátov zadržaných v roku 2013 v eurozóne. Ich podiel na celkovom počte eurobankoviek a euromincí v peňažnom obehu SR je veľmi nízky a pravdepodobnosť, že fyzické alebo právnické osoby prídu do styku s falošnou eurobankovkou alebo euromincou je veľmi malá.

FALZIFIKÁTY SLOVENSÝCH KORÚN

Zavedením eura do hotovostného peňažného obehu sa výrazne znížil výskyt falzifikátov slovenských korún. V roku 2013 bolo zadržaných len

19 kusov falzifikátov. Aj keď je možnosť výmeny korunových bankoviek za eurovú hotovosť časovo neobmedzená, dá sa očakávať, že výskyt falzifikátov slovenských korún bude naďalej len ojedinelý.

FALZIFIKÁTY OSTATNÝCH CUDZÍCH MIEN

V roku 2013 bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný mierny nárast zadržaných falzifikátov amerických dolárov (44 kusov). Podobne ako v roku 2012 bola najviac falšovanou bankovka 100 USD, ktorá tvorila 93 % zo zadržaných falzifikátov. Výskyt falzifikátov ostatných cudzích mien mierne klesol (23 kusov). Najväčší podiel tvorili falzifikáty anglických libier (16 kusov).

4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY

4.1 PLATOBNÉ SLUŽBY

Medzi úlohy NBS patrí zabezpečovať plynulé a hospodárne fungovanie platobných systémov. Oblasť platobných služieb a platobných systémov upravuje predovšetkým zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bola transpono-

vaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES o platobných službách.

Súčasťou slovenského právneho poriadku v oblasti platobných služieb je aj opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spolenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka iden-